

Svanemerkede bilvaskehaller, fremtidens løsning?

Av Randi Barstad Rødseth

Randi Barstad er prosjektleder ved Nordisk Miljømerking

Innlegg på fagtreff 24. sept. 2001

Vaskehaller for biler utgjør et miljøproblem fordi de slipper ut enorme mengder olje og tungmetaller. Totalt i Norden slipper slike haller ut mer enn 1300 tonn olje, 18 tonn sink og 2,5 tonn tungmetaller hvert år, og situasjonen er sannsynligvis ikke bedre i Norge. Svanemerket har utviklet krav som reduserer utslippene med 80%.

Bilvaskehaller benytter mange ulike vaske- og poleringsmidler som sammen med mekanisk påvirkning danner mer eller mindre stabile "olje i vann-emulsjoner". Slike emulsjoner fanges dårlig opp i sandfang og oljeutskillerer. Innholdet i avløpsvannet tilføres kommunalt renseanlegg eller vannresipient og forårsaker skade der.

Det offisielle nordiske miljømerket Svanen har siden 1999 arbeidet med å finne en løsning på problemene rundt bilvaskeprosessen. 6. oktober 2000 ble kriterier for miljømerking av bilvaskehaller vedtatt og i dag er en bilvaskehall i Sverige godkjent etter kriteriene. Denne stasjonen har 100% resirkulering av vaskevannet og ikke utslipp av avløpsvann i det hele tatt. Samtidig blir bilene rene. Flere bilvaskehaller er igang med forberedelser for svanemerket.

Omfattende kriterier

Kriteriene for miljømerking av bilvaskehaller omfatter helheten rundt vaskeprosessen og artikkelen gir videre en liten smakebit av hva kriteriene inneholder:

Bilvaskehallen skal ha installert sandfang og oljeutskiller etter myndighetenes forskrift og disse skal tømmes forskriftsmessig av godkjent renovatør. Videre stilles det krav om maks forbruk av 70 liter rentvann pr. bil. For å klare dette må det installeres rense-/resirkuleringsanlegg som tilbakefører mesteparten av vaskevannet til vaskeprosessen. Avfallet fra rense-/resirkuleringsanlegget skal ivaretas på godkjent måte.

For å hindre dårlig drift og vedlikehold av rense-/resirkuleringsanlegget kreves det dokumenterte rutiner, instruksjoner og opplæring av de ansatte ved bilvaskeanlegget. Videre skal det utfylles et egenkontrollskjema som vil sørge for detaljert oppfølging av alle delprosesser i bilvaskehallen (daglig, ukentlig, månedlig og årlig).

Rense-/resirkuleringsanlegget skal være utformet for å hindre dannelse av anaerobe forhold, innholdet av bak-

terier skal ikke overstige 1000 pr ml (som i badevann) og anlegget skal ha installert alarm for driftsforstyrrelser.

Det stilles strenge krav til utslipp av bly, nikkel, krom, kadmium, zink, kobber og olje fra renseanlegget med definerte prøvetakingsrutiner og analysemetoder.

For at bilpleiemidlene som benyttes skal medføre minst mulig helse- og miljøskade er det stilt strenge krav til disse. F.eks. skal organiske stoff være lett biologisk nedbrytbare, konserveringsmiddel skal ikke være bioakkumulerbare, linære alkylbensulfonater (LAS), nonylfenoletoksyler (NFE) og klororganiske stoff skal ikke inngå. Det enkleste for bilvaskehallen er å benytte allerede godkjente bilpleiemidler med Svanemerket.

For kjemikalier som benyttes i rense-/resirkuleringsanlegget er det også stilt krav. Samtlige kjemikalier som benyttes til bilvask og renseanlegg skal ha HMS-datablad og oppbevares slik at eventuelt spill tilføres renseanlegget. Avfall, emballasje mm ved bilvaskehallen skal kildesorteres og leveres til godkjente mottak.

Sist, men ikke minst, er det stilt krav til at svanemerket bilvask skal være dokumentert like effektivt som annen bilvask.

Kriteriene i sin helhet og informasjon om Nordisk Miljømerking kan lastes ned fra www.ecolabel.no

Svanemerket som redskap i kommunene

Forskriften om utslipp av oljeholdig avløpsvann er av SFT delegert ned til kommunalt nivå, og kommunene er derved ansvarlig for å følge opp bilvaskehaller på lokalt nivå. Kommunene står fritt til å stille strengere krav enn det forskriften tilsier, f.eks. stille ytterligere krav til utslippsparemetre og vannmengder.

En slik delegering av myndighet krever stor kompetanse på området av de ansvarlige innen kommunen og vil også kreve tid til oppfølgingen. Det er i denne situasjonen Svanemerket kommer inn som en objektiv tredjeparts vurdering av bilvaskehallen. Ved at kommuner og oljeselskaper er på offensiven og bruker svanemerket som et riktig verktøy vil miljøet til syvende og sist stikke av med seieren!